

NISA – PŘESHraniČNÍ ROZVOJ VENKOVA
Program Phare CBC '97

Subprojekt No CZ 9701 / 05.02.02.01

ROZVOJOVÉ STUDIE
VENKOVSKÝCH MIKROREGIONŮ

MIKROREGION JIZERA

ZAKÁZKA

Název	NISA – PŘESHraničNÍ ROZVOJ VENKOVA Program Phare CBC '97 Rozvojové studie venkovských mikroregionů Subprojekt No. CZ 9701/05.02.02.01 Mikroregion Jizera
Zadavatel	ARR – Agentura regionálního rozvoje spol. s r.o. dceřiná společnost Euroregionu Nisa
Zpracovatel	SAUL s.r.o. Liberec, U Domoviny 491/1, LIBEREC 4
Datum zpracování	říjen 2000

AUTORSKÝ KOLEKTIV

Vedoucí garant, koordinátor celého projektu	Ing. Oldřich Lubojacký
Vedoucí řešitelského týmu	Ing. arch. Libor Pitelka
Spolupráce	Ing. Lucie Ježková Ing. Jan Hromek Ing. Ladislav Křenek Ing. Josef Koblík Ing. Karel Žižka Ing. Petr Kořínek RNDr. Václav Poštolka Ing. Pavel Odehnal
Konzultace za zadavatele, účast na workshopech	Ing. Tomáš Šámal

Zpracovatelé touto cestou děkují za ochotnou spolupráci při zpracování díla formou konzultací a poskytnutí materiálů panu Rudolfu Kubašovi starostovi Čtveřína, panu Ing. Jaroslavu Šanderovi starostovi Kobyl, panu Jaroslavu Pekárkovi starostovi Lažan, panu Ing. Janu Lamačovi starostovi Paceřic, panu Janu Brožkovi starostovi Pěnčína, panu Petru Prádlarovi starostovi Příšovic, panu Miloslavu Bělonožníkovi starostovi Radimovic, panu Ing. Radko Rysovi starostovi Soběslavic, panu Blahoslavu Kratochvílovi starostovi Svijanského Újezda, panu Janu Marešovi starostovi Vlastibořic, paní Ing. Ivě Havlíkové starostce Žďárku.

OBSAH

Kapitola	Stránka
1. Úvod, podklady	3
2. Vymezení a základní charakteristika mikroregionu	6
3. Sociálně ekonomická analýza mikroregionu	8
3.1. Ekonomický potenciál	8
3.2. Lidské zdroje	9
3.3. Technická a dopravní infrastruktura	13
3.4. Cestovní ruch, kultura, sport, rekreace	14
3.5. Životní prostředí, krajina	16
3.6. Zemědělství, venkov	20
4. Prostorové a funkční vztahy a vazby	23
4.1 Vazby mikroregionu k okolí	23
4.2 Vazby mezi jednotlivými obcemi	24
5. Společné problémy a záměry mikroregionu	25
5.1. Problémy	25
5.2. Záměry	27
6. SWOT analýza	29
6.1. Charakteristika SWOT analýzy	29
6.2. Vnitřní analýza	30
6.3. Vnější analýza	31
7. Stanovení strategických cílů a prioritních oblastí	32
8. Návrh opatření včetně jejich specifikace	33
9. Závěry a doporučení	88
Seznam použitých zkratk	90

Poznámka: Tabeleární část je součástí jednotlivých kapitol této zprávy

1. ÚVOD

V roce 1997 byl Euroregionem Nisa navrhnout a vypracován projekt "Nisa - přeshraniční obnova venkova". Projekt byl zahrnut do programu Phare CBC a na jeho realizaci byla z tohoto programu přidělena finanční dotace. Investorem a přijímací institucí je Euroregion Nisa. Toto komunální sdružení zahrnuje příhraniční oblasti na území tří států. Česká část je tvořena okresy Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Semily a Šluknovským výběžkem v okrese Děčín. Německá část Euroregionu Nisa se rozkládá na území svobodného státu Sasko a polskou část tvoří vojvodství Jelenia Góra.

Celý projekt má za cíl podpořit ekonomický a kulturní rozvoj v příhraničních venkovských oblastech Euroregionu Nisa. Tvrdá část projektu je zaměřena na rekonstrukci a obnovu vybraných stavebně-kulturních památek, které v průběhu poválečného období silně zchátraly. V projektu je dále zahrnuta i tzv. měkká část, která zahrnuje 3 subprojekty. Jedním z nich je i subprojekt "Rozvojové studie venkovských mikroregionů".

Zkušenosti především ze zemí Evropské unie a realita posledních několika let v České republice dokazují, že ekonomický a společenský rozvoj je vhodnější plánovat a koordinovat v rámci většího území než je např. jedno město či obec. Sdružení měst a obcí, tzv. mikroregiony, mají větší naději na získání finančních prostředků na své projekty z různých programů a fondů ať už z EU či z ČR. To lze považovat i za hlavní důvod vzniku nových mikroregionů v posledních několika letech.

Hlavním cílem projektu je podpora hospodářského a společenského rozvoje ve venkovských oblastech Euroregionu Nisa a vytvoření dokumentu strategického plánování pro časový horizont cca 2000 – 2006 (2010).

Jedinečnou motivací je i možnost využití podpory ze zdrojů Evropské Unie (speciální programy PHARE, SAPARD, ISPA a výhledově Strukturální fondy a Kohezní fond).

Předkládaná Koncepce rozvoje mikroregionu Jizera je součástí subprojektu „Rozvojové studie venkovských mikroregionů“.

Pro mikroregion byl zpracován Integrovaný projekt mikroregionu Jizera (J. Koreň, 2000), který byl použit jako podkladový materiál, především v analytické části.

Předmětem práce je doplnění této analýzy současného stavu včetně SWOT analýzy, stanovení možností rozvoje mikroregionu a vytýčení hlavních cílů do budoucna. Dále jsou popsána jednotlivá opatření včetně nabídky možných aktivit je naplňujících, s přihlédnutím k možnostem přeshraniční spolupráce.

Analýza je provedena na základě shromážděných dostupných podkladů od začleněných obcí, okresního úřadu v Liberci (referáty regionálního rozvoje a životního prostředí), ze statistik, z údajů vydávaných na internetu (MMR, MŽP atd.), technických podkladů, turistických průvodců apod. doplněných vlastním šetřením v řešeném území.

Rozvojová studie je zpracována jako strategický plán dalšího rozvoje mikroregionu Jizera, ve které jsou definovány prioritní oblasti, na základě kterých budou postupně připravovány konkrétní projekty. Tato strategie bude sloužit pro potřeby samospráv mikroregionu a jednotlivých obcí i podnikatelské veřejnosti a v neposlední řadě bude i podkladem pro územní plánování v řešeném území.

Při zpracování studie byly, po dohodě se zástupci mikroregionu, prioritně řešeny oblasti cestovního ruchu, cykloturistiky, zemědělství a údržby krajiny včetně možností protipovodňových opatření.

Průběh zpracování rozvojové studie

Práce na zpracování Rozvojové studie mikroregionu Jizera byly zahájeny 2. srpna 2000 schůzkou na OÚ Příšovice mezi zadavatelem, zpracovatelem a pověřenými zástupci mikroregionu. Na této úvodní schůzce byl rámcově dohodnut postup při zpracování úkolu včetně způsobu společných pracovních setkání a průběžného předávání informací.

Ve II. – IV. týdnu v srpnu proběhla setkání zpracovatele se zástupci jednotlivých obcí (členů) mikroregionu, kdy formou řízeného pohovoru byly zjištěny základní údaje o obcích a jejich předběžné záměry i názory na společné projekty v rámci MR. Zároveň v srpnu proběhlo dotazníkové šetření zpracovatele, kde jednotlivé obce poskytly základní (*porovnatelné*) údaje o svém území.

18. srpna 2000 se uskutečnilo pracovní setkání v Příšovicích, kde bylo na podkladě schůzky starostů mikroregionu ze 16. srpna 2000, diskutováno doplnění analytické části studie, nastíněny možná opatření a aktivity k dosažení stanovených cílů.

Následovala fáze zpracování návrhů vč. průběžného korespondenčního připomínkování a doplňování podkladů v oblasti ochrany krajiny a zemědělského a lesního půdního fondu.

Na II. společném diskusním setkání (brainstormingu) se zástupci jednotlivých obcí a s pozvanými zástupci největších zemědělských podniků v mikroregionu dne 3.10.2000 v Příšovicích byla projednána navržená opatření a aktivity především v oblastech zemědělství a údržba krajiny, cestovní ruch (cyklostezky), technická infrastruktura (plynofikace, obnovitelné zdroje).

Závěrečné připomínkovací řízení následně proběhlo korespondenční formou (E-mailová pošta, fax, pošta, ...).

Použité podklady

- Program rozvoje obce (některé obce MR)
- Vlastní dotazníkové šetření, SAUL s.r.o. Liberec, 09/2000
- Integrovaný projekt mikroregionu Jizera, 2000, Jaroslav Koreň
- Studie odkanalizování Mikroregionu Jizera, 1999, zpracoval Ing. S. Zahradník
- Analýza současného stavu okresu Liberec, srpen 1998, zpracovatel Okresní úřad Liberec, referát regionálního rozvoje
- Program rozvoje okresu Liberec po roce 2000, listopad 1999, OkÚ Liberec, RRR
- Konzultační dokument pro NUTS 2 Severovýchod, 06/1999, ARR Nisa, RRA Východních Čech, RRA Pardubického kraje, SAUL s.r.o. Liberec
- Regionální operační program pro NUTS 2 Severovýchod, 11/1999, ARR Nisa, RRA Východních Čech, RRA Pardubického kraje, SAUL s.r.o. Liberec
- Strategie regionálního rozvoje VÚSC Liberecký kraj I.etapa,11/1998, ARR Nisa, TU Liberec, spolupráce SAUL s.r.o. Liberec
- Strategie regionálního rozvoje VÚSC Liberecký kraj II.etapa, SAUL s.r.o. Liberec, ARR Nisa, TU Liberec
- Program rozvoje Libereckého kraje, ARR Nisa, SAUL s.r.o. Liberec, TU Liberec, rozpracováno r.2000
- Základní data o české části Euroregionu Nisa, 1993, OSS Liberec,
- Charakteristika územních celků české části Euroregionu Nisa, 1993, ERN
- Číselník obcí, částí obcí, ZSJ a ÚTJ Severočeského kraje k 1.1. 1999, ČSÚ divize Ústí nad Labem
- Obce české části Euroregionu Nisa, ČSÚ Liberec, 1998
- Ročenka Libereckého kraje 1999, ČSÚ Liberec, 2000
- Podklady získané z orgánů státní správy (ÚP, OkÚ RRR, RŽP a další)
a další drobné dokumenty a propagační materiály

Mapové podklady

- Základní mapa ČR, M 1 : 25 000, 03 – 323 Příšovice, 03 – 314 Chocnějovice, 03 321 Český Dub
- Základní mapa ČR, M 1 : 50 000, 03 – 31 Mimoň, 03 – 32 Jablonec nad Nisou
- Mapa okresů Jablonec nad Nisou, Liberec 1:75 000, 1996, OkÚ Liberec, Jablonec nad Nisou, Geodézie a.s. Česká Lípa
- Mapa k turistickému průvodci českou částí Euroregionu Nisa – Liberecko 1:75 000, 1999, ERN
- Turistická mapa Český ráj, Geodézie ČS Česká Lípa, M 1:50 000, 1998
- Turistická mapa Máchův kraj, KČT, M 1:50 000, 1998

2. VYMEZENÍ A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU

Mikroregion Jizera byl založen na shromáždění starostů této oblasti dne 12.10. 1999 a právně vznikl dne 10. 11. 1999 zápisem do registru Zájmových sdružení právnických osob, vedeném OkÚ Liberec.

Mikroregion Jizera leží v jižním cípu okresu Liberec a sousedí se třemi okresy: Jablonec nad Nisou, Semily a Mladá Boleslav. Současně leží na hranici krajů Libereckého a Středočeského. Sousedí s mikroregiony v Libereckém kraji - Podještědí na severu, Podkozákovo na východě.

Řešené území mikroregionu je vymezeno jedenácti obcemi. Jsou to: Čtveřín, Kobyly, Lažany, Paceřice, Pěnčín, Příšovice, Radimovice, Soběslavice, Svijanský Újezd, Vlastibořice, Žďárek.

Mikroregion sousedí s obcemi (od severu ve směru hodinových ručiček): Bílá, Sychrov, Hodkovice nad Mohelkou, Frýdštejn, Jenišovice, Ohrazenice, Přepeře, Všeň, Žďár, Loukov, Svijany, Sezemice, Drahotice, Chocnějovice, Všelibice, Český Dub.

Sídelní struktura v mikroregionu Jizera je roztržštěná. Jedenáct obcí mikroregionu se dělí na 31 částí obcí.

Podle počtu obyvatel lze obce mikroregionu Jizera rozdělit do 4 kategorií:

1. 100 až 200 obyvatel: Lažany, Soběslavice, Vlastibořice, Žďárek
2. 201 - 500 obyvatel: Čtveřín, Kobyly, Paceřice, Radimovice, Svijanský Újezd
3. 501 - 1000 obyvatel: Pěnčín
4. nad 1000 obyvatel: Příšovice.

Celková rozloha mikroregionu představuje 52,36 km² tj. cca 5 % území okresu Liberec, k 31.12.1999 zde žilo 4055 obyvatel. Svou hustotou 77 obyv./km² se mikroregion řadí k méně zalidněným oblastem (průměr ČR 130 obyv./km²). Nízká hustota odpovídá **venkovskému charakteru** území bez větších měst.

Terén mikroregionu je různorodý. Jižní část mikroregionu kolem řeky Jizery tvoří převážně rovinnaté plošiny (237 m a m). Směrem na sever se nadmořská výška zvyšuje, nejvyšších hodnot dosahuje v obcích Radimovice a Vlastibořice (419 m n.m.). Část severní hranice mikroregionu tvoří říčka Mohelka. Dálkovým pohledům dominují Ještědský hřeben, Jizerské hory, Kozákov a Český ráj.

Územím mikroregionu prochází rychlostní komunikace I. třídy R10 (E65) Harrachov – Turnov - Liberec – Praha a R/35 (E442) Habartice – Liberec – Turnov – Olomouc - Makov. Vlastní silniční síť mikroregionu tvoří silnice II. a III. třídy, které jsou důležitou spojnicí mezi obcemi.

Územím mikroregionu procházejí dvě celostátní železniční tratě: Turnov – Praha (070) a Turnov – Liberec (030).

Slabou stránkou řešeného území také je, obdobně jako ve většině ostatních venkovských oblastí, nedostatečně rozvinutá technická infrastruktura, zejména likvidace splaškových vod. Splašková kanalizace je zavedena pouze v Příšovicích a částečně v Pěnčíně. Zřetelně příznivější je v mikroregionu Jizera situace ve vodovodních rozvodech, kde je napojen poměrně velký podíl obyvatel, ovšem technický stav rozvodů je často špatný a bude vyžadovat rekonstrukci. Plynofikace proběhla zatím v obcích, Svijanský Újezd a Příšovice, začíná výstavba v obcích Lažany a Čtveřín. Záměrem obcí je postupná plynofikace, ale její rozsah je nutné technicky a ekonomicky zvážit. Elektrická síť je ve většině obcí v dobrém stavu.

Z pohledu zaměstnanosti, dostupnosti a nabídky pracovních příležitostí je mikroregion součástí trhu práce vymezeného spádovými oblastmi Turnova, Liberce, Mladé Boleslavi. Ve většině menších obcí není výrazně rozvinuta výroba ani služby, následkem je nízká nabídka pracovních příležitostí, což vyvolává vysokou vyjížďku z obcí. Výjimkou v mikroregionu představují Příšovice s kumulací výrobních podniků a pestrou nabídkou pracovních míst.

Životní prostředí na území mikroregionu je v dobrém stavu. Mikroregion Jizera neleží v žádné chráněné krajinné oblasti.

Profil mikroregionu

Vybrané indikátory (ukazatele)

Ukazatel	Jednotka	Stav 1999
Rozloha celkem	ha	5 236,2
Počet obcí	obce	11
Počet částí obcí	části	31
Počet katastrálních území	území	14
Počet okresů	okresy	1
Vzdálenost do hlavního města ČR	km	cca 75
Vzdálenost do sídla kraje - Liberce	km	cca 25 až 30
Vzdálenost do nejvýznamnějšího spádového města - Turnov	km	cca 3 - 12
Počet obyvatel (1999)	obyvatel	4055
Hustota obyvatel	obyv./km ²	77,4
Index stáří	%	1,05
Podíl obyvatel ve skupině 0 - 14 let	%	16,9
Podíl obyvatel ve skupině 15 - 59 let	%	65,5
Podíl obyvatel ve skupině 60 a více let	%	17,6
Počet železničních stanic (zastávek): Doubí u Turnova (Čtveřín), Sychrov (Radimovice), Příšovice	stanice (zastávky)	3
Nejbližší možnost připojení na rychlostní komunikaci ²⁾	km	0 ²⁾
Počet obcí s veřejným vodovodem	počet	11
Počet obcí s veřejnou splaškovou kanalizací a ČOV	počet	1
Počet plynofikovaných obcí	počet	2
Podíl zemědělské půdy z celkové kat.výměry	%	71,3
Podíl lesní půdy z celkové katastrální výměry	%	18,1

1) změřeno v mapovém podkladu

2) mikroregionem prochází R/10, R35

3. SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIONU

3.1. EKONOMICKÝ POTENCIÁL

Na celém území mikroregionu sídlí poměrně velký počet podnikatelských subjektů, které nejsou rozmístěny rovnoměrně.

Podle údajů ČSÚ bylo na území mikroregionu k 30.6.1999 zaregistrováno celkem 698 podnikatelských subjektů z toho 82 podnikajících právnických osob (PPO) a 616 podnikajících fyzických osob (PFO). Z registrovaných PFO je téměř 29 % samostatně hospodařících rolníků. V přepočtu na 1000 obyvatel se vyznačují nejvyšším zastoupením PFO obce Žďárek, Vlastibořice, Paceřice. Nejnižší míru zastoupení PFO vykazují obce Příšovice, Čtveřín, Svijanský Újezd.

Kromě Příšovic a Čtveřína mají ostatní obce nadprůměrné zastoupení PFO.

V Příšovicích je zaregistrováno 21 podnikajících právnických osob, což představuje cca 26 % všech PPO v mikroregionu a ukazuje to na jasnou dominantnost obce v ekonomické sféře mikroregionu (nejvíce podniků s vyšší nabídkou pracovních míst).

Mikroregion jako celek je v počtu registrovaných podnikatelských subjektů mírně pod okresním průměrem.

Počet ekonomických subjektů podle právních forem

Obec	PS celkem	z toho PPO	PFO	PFO/ 1000 obyv.	PS/ 1000 obyv.
Čtveřín	63	4	59	150	160
Kobyly	61	6	55	192	216
Lažany	38	5	33	173	200
Paceřice	66	7	59	200	224
Pěnčín	112	12	100	170	191
Příšovice	153	21	132	102	118
Radimovice	40	5	35	156	179
Soběslavice	29	5	24	195	235
Svijanský Újezd	62	6	56	152	168
Vlastibořice	42	6	36	202	236
Žďárek	32	5	27	223	264
Mikroregion celkem	698	82	616	152	172
okres Liberec	30774	4797	25977	163	193

podklady ČSÚ Liberec – obce v číslech 1999, Ročenka Libereckého kraje 1999

PPO podnikající právnické osoby

PFO podnikající fyzické osoby

Z odvětvového pohledu je registrováno cca 25 % podnikatelských subjektů v zemědělství, 16 % v průmyslu, 10 % ve stavebnictví, 28 % v obchodě a pohostinství a 14 % ve službách.

Nejvyšší koncentrace průmyslových podnikatelských aktivit je v Příšovicích, kde je velmi dobrá dopravní přístupnost (silnice I. třídy, železnice) a relativně vyhovující technická infrastruktura. V ostatních obcích je převažující tradiční zemědělská výroba doplněná drobnými podnikajícími subjekty a živnostníky (drobná stavební výroba, pily, autoopravny, autobazary, apod.)

Mezi významné podniky s nadregionální působností lze zařadit Giga s.r.o. (výroba kladek), Interma a.s. (panelárna), Mlékárna a.s., Železnobrodské sklo, Drubežářské závody a.s. a další subjekty sídlící v Příšovicích.

O zemědělských podnicích je pojednáno v samostatné kapitole zemědělství.

Ve schváleném ÚPNSÚ obce Příšovice je vymezena průmyslová zóna o rozsahu cca 10 ha s dobrou možností napojení na technickou a dopravní infrastrukturu včetně zavlčkování. Zóna není zatím dále investičně připravována.

V mikroregionu bude vhodné podporovat rozvoj malých a středních podniků zaměřených především na drobnou malovýrobu a výrobní služby a podpořit rozvoj podnikatelských aktivit zabývajících se zpracováním a distribucí zemědělských produktů.

Obce - Daňová výtěžnost, hrubá zadluženost stav k 31.12.1999

obec	daňové příjmy celkem (v tis. Kč)	daňová výtěžnost na 1 obyvatele /v Kč/	dluh celkem /v tis. Kč/	dluh na 1 obyvatele /v Kč/
Čtveřín	1465	3728	0	0
Kobyly	997	3536	0	0
Lažany	799	4205	0	0
Paceřice	2461	8371	0	0
Pěnčín	2441	4158	0	0
Příšovice	5262	4060	1893	1461
Radimovice	786	3525	370	1659
Soběslavice	558	4537	0	0
Svij. Újezd	1988	5402	600	1630
Vlastibořice	1734	9742	0	0
Žďárek	495	4091	0	0
MR celkem	18986	4682	2863	706
okres Liberec	945469	5930	638075	4002

Pramen : OkÚ Liberec

Daňové příjmy na obyvatele jsou v mikroregionu nízké a činí cca 79 % okresního průměru. Pouze dvě obce v mikroregionu měly vyšší daňové příjmy na obyvatele než činil okresní průměr (Vlastibořice, Paceřice). Většina obcí má tyto příjmy i pod průměrem mikroregionu.

Hrubá zadluženost na obyvatele v mikroregionu je nízká a činila cca 706 Kč/obyv. v roce 1999 což bylo 17% okresního průměru.

3.2. LIDSKÉ ZDROJE

Demografie, domovní a bytový fond

Jedenáct obcí mikroregionu se dále dělí na 31 částí obce, což je důsledkem historického vývoje osídlení tohoto typicky zemědělského území.

Vývoj počtu obyvatel v letech 1930 (SLDB) až 1999 (31.12.)

Obec	1930	1950	1980	1991	1999	1950-99	1991-99	1991-99 (%)
Čtveřín	613	441	413	406	393	-48	-13	-3,20
Kobyly	634	410	354	293	282	-128	-11	-3,75
Lažany	308	213	178	192	190	-23	-2	-1,04
Paceřice	547	403	310	302	294	-109	-8	-2,65
Pěnčín	932	736	589	593	587	-149	-6	-1,01
Příšovice	661	629	1501	1386	1296	667	-90	-6,49
Radimovice	374	307	211	216	223	-84	7	3,24
Soběslavice	367	269	183	145	123	-146	-22	-15,17
Svijanský Újezd	523	372	311	353	368	-4	15	4,25
Vlastibořice	509	355	277	197	178	-177	-19	-9,64
Žďárek	210	151	111	106	121	-30	15	14,15
Mikroregion celkem	5678	4286	4438	4189	4055	-231	-134	-3,20

Pramen: ČSÚ

Populační vývoj v mikroregionu Jizera se nijak nevymyká obecným demografickým trendům ve venkovských oblastech ČR. Až na výjimky (Příšovice) docházelo v poválečném období k postupnému úbytku obyvatelstva v obcích mikroregionu. V 90-tých letech nastává v některých obcích mírný obrat k lepšímu. Souvisí to zřejmě se snahou obyvatel větších měst stěhovat se za zdravějším prostředím na venkov. Celkově se však počet obyvatel v mikroregionu v 90-tých letech snížil.

Základní údaje o obcích (k 31.12.1999)

Obec	Počet obyvatel celkem	Rozloha (ha)	Hustota zalidnění na 1 km ²
Čtveřín	393	495,2	79,2
Kobyly	282	826,5	34,1
Lažany	190	211,5	90,0
Paceřice	294	349,8	83,1
Pěnčín	587	887,6	66,2
Příšovice	1296	614,3	211,1
Radimovice	223	132,9	168,9
Soběslavice	123	405,2	30,4
Svijanský Újezd	368	530,5	69,4
Vlastibořice	178	551,7	32,3
Žďárek	121	231	52,4
Mikroregion celkem	4055	5236,2	77,4

Vymezené území mikroregionu Jizera zaujímá plochu cca 52 km², což je o něco více než 5 % rozlohy libereckého okresu. Ve srovnání s průměrem okresu Liberec (172 obyv./km²), ale i za celou ČR (130 obyv./km²) je hustota zalidnění v mikroregionu Jizera nižší (77,4) – dosahuje cca 60 % republikového průměru. Nízká hustota zalidnění odpovídá venkovskému charakteru území bez větších měst, některé obce ovšem díky relativně malé rozloze mají poměrně vysokou hustotu zalidnění (např. Radimovice).

Věková struktura obyvatelstva

Obec	Věková struktura obyvatelstva v %				Index stáří	
	1991		1998		1991	1998
	0-14 let	nad 60 let	0-14 let	nad 60 let		
Čtveřín	22,2	20,4	13,2	19,5	0,92	1,27
Kobyly	17,4	23,2	13,7	24,1	1,33	1,77
Lažany	18,8	*	12,8	21,8	*	1,71
Paceřice	8,9	22,2	13,9	19,9	2,48	1,44
Pěnčín	19,6	21,6	15,9	17,8	1,10	1,12
Příšovice	26,2	9,8	20,2	11,7	0,37	0,58
Radimovice	16,2	25,9	12,6	26,6	1,60	2,11
Soběslavice	24,1	29,0	12,3	26,2	1,20	2,13
Svijanský Újezd	20,1	15,0	19,9	16,0	0,75	0,80
Vlastibořice	19,3	25,4	14,4	25,4	1,32	1,77
Žďárek	16,0	22,6	26,8	16,3	1,42	0,61
Mikroregion celkem*	21,0		16,9	17,6		1,05

*údaj o postproduktivním obyvatelstvu za rok 1991 chybí, dtto index stáří

Věková struktura obyvatelstva je až na výjimky (Příšovice, Svijanský Újezd, Žďárek) vesměs nepříznivá. Celý mikroregion se vyznačuje vyšším indexem stáří (1,05) v důsledku soustavného poklesu podílu nejmladší věkové skupiny v 90-tých letech. Specifický je naproti tomu populační vývoj ve Žďárku, kde v posledním desetiletí výrazně vzrostl podíl obyvatel v předproduktivním věku.

Domovní a bytový fond (SLDB 1991)

Obec	Domy				Rekreační objekty			Byty			
	Úhrnem	Trvale obydlené		Neobydlené	Celkem*	Rekr. chalupy		Úhrnem	Trvale obydlené		Neobydlené
		Σ	RD			A	B		Σ	v RD	
Čtveřín	147	117	114	30	26	8	14	177	147	134	30
Kobyly	123	97	86	26	31	29	15	134	104	90	30
Lažany	70	50	47	20	2	2	14	80	60	47	20
Paceřice	126	90	86	36	7	7	31	152	115	95	37
Pěňčín	214	172	168	42	33	26	29	257	203	189	54
Příšovice	178	153	127	25	5	5	2	513	476	161	37
Radimovice	84	65	60	19	7	3	13	105	81	73	24
Soběslavice	73	52	47	21	20	19	16	75	54	49	21
Svijanský Újezd	106	88	82	18	14	14	0	136	116	86	20
Vlastibořice	91	64	58	27	34	25	26	118	84	65	34
Žďárek	42	29	28	13	6	6	8	50	37	36	13
Mikroregion celk.	1254	977	903	277	185	144	168	1797	1477	1025	320

*Celkem chaty a rekreační chalupy vyčleněné z bytového fondu

Pramen: SLDB - ČSÚ

A - rekreační chalupy vyčleněné z bytového fondu

B - rekreační chalupy nevyčleněné z bytového fondu (jsou zahrnuty v neobydlených domech)

Podle struktury domovního a bytového fondu (dle údajů z posledního sčítání v r.1991) lze mikroregion Jizera považovat za venkovský s vysokým podílem bytů v rodinných domcích (na 1.trvale obydlený dům připadá pouze 1,51 bytu, resp. byty v RD tvoří téměř 70% všech trvale obydlených bytů). Výjimku tvoří pouze Příšovice s větším počtem panelových bytových domů, postavených v uplynulém období především pro zaměstnance panelárny.

O přitažlivosti regionu z hlediska rekreace svědčí velký počet chalup, chat a rekreačních domků. Mnohé chalupy nebyly dosud vyčleněny z bytového fondu a jsou vedeny jako neobydlené domy (tvoří více než 60 % ze všech neobydlených domů).

Trh práce a zaměstnanost

Míra nezaměstnanosti podle obcí k 30.6.2000

Obec	Ekonomicky aktivní	Evidovaní nezaměstnaní	Míra nezaměstnanosti
Čtveřín	200	8	4,00
Kobyly	145	3	2,07
Lažany	107	2	1,87
Paceřice	161	15	9,32
Pěňčín	303	14	4,62
Příšovice	790	30	3,80
Radimovice	108	3	2,78
Soběslavice	57	4	7,02
Svijanský Újezd	199	8	4,02
Vlastibořice	100	4	4,00
Žďárek	60	2	3,33
Mikroregion celkem	2230	93	4,17
okres Liberec	87339	5880	6,70

Pramen: Úřad práce v Liberci

Mikroregion jako celek se vyznačuje nízkou mírou nezaměstnanosti (4,17 %), která je dána poměrně kvalitní nabídkou pracovních příležitostí jak v řešeném území (např. Příšovice, Svijanský Újezd, Pěňčín, Lažany, Soběslavice...), tak i v blízkém (Turnov, Hodkovice nad Mohelkou...) a vzdálenějším okolí (Liberec, Mnichovo Hradiště, Bakov nad Jizerou, Mladá Boleslav).

Míra nezaměstnanosti má od počátku roku 2000 klesající trend.

Školství, zdravotnictví, sociální sféra

Obec	Školní zařízení	Zdravotnické zařízení
Čtveřín	ZŠ (1.-5.ročník, končí k 30.6.2000)	
Kobyly	ZŠ (1.-9.ročník – Nechálov)	
Lažany		
Paceřice	MŠ	
Pěňčín	MŠ, ZŠ (1.-5.ročník)	
Příšovice	MŠ, ZŠ (1.-5.ročník)	ZS – ordinace praktického, dětského, zubního, očního lékaře (celk. 7 lék.), lékárna
Radimovice		ordinace dětského lékaře
Soběslavice		
Svijanský Újezd	MŠ, ZŠ (1. – 3. ročník)	
Vlastibořice		
Žďárek		

Pramen: Integrovaný projekt mikroregionu Jizera (J.Koreň)

Děti a žáci z menších obcí bez ZŠ a MŠ mají relativně vyhovující dostupnost a spojení do těchto zařízení v okolních obcích a městech.

Dostupnost zdravotní péče zejména u menších obcí je méně příznivá. Základní zdravotní péče je zajišťována především v Příšovicích, další zdravotnická pracoviště leží mimo řešené území (Turnov, Hodkovice nad Mohelkou, Mnichovo Hradiště, Liberec)

Zařízení sociální péče se nacházejí mimo území MR Jizera. Je nanejvýš žádoucí podpořit další aktivity v této oblasti, zejména budování DPS a Domovů-penzionů. Pro zajištění efektivního provozu těchto zařízení se jeví jako účelné jejich využití pro více obcí - za předpokladu sdružení prostředků.

Kulturní, spolková, osvětová a jiná veřejná činnost

Tab. Kulturní zařízení, spolková činnost (dle podkladů jednotlivých obcí)

Obec	Kulturní zařízení	Spolková, osvětová a další veřejná činnost
Čtveřín	V obci 2 kulturní místnosti	Hasičský sbor
Kobyly	Sokolovna Nechálov	3x sbor dobr. Hasičů – Kobyly, Havlovice, Podhora, TJ Sokol Kobyly, Myslivecké sdružení Jizera Svijany
Lažany	Lidová knihovna, společenský sál	Sbor dobrovolných hasičů
Paceřice	Hasičská zbrojnice – společenská míst.	Sbor dobrovolných hasičů
Pěňčín	Kulturní dům – sál, restaurace, kulturní a ubytovací zařízení	Sbor dobr. hasičů, Český svaz žen, TJ Sokol, Český zahrádkářský svaz
Příšovice	Sokolovna – kulturní a společenské aktivity	Český svaz zahrádkářů, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezka, TJ Sokol, Český červený kříž, Chovatelé drobného zvířectva, Český svaz invalidů
Radimovice	Obecní úřad – společenská místnost	Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol
Soběslavice	Obecní úřad – společenská místnost	Sbor dobrovolných hasičů
Svijanský Újezd	Hasičská zbrojnice – klubovna Letní kulturní a sportovní areál	Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezka, Český svaz zahrádkářů
Vlastibořice	Divadelní sál	Divadelní spolek A. Jirásk, Sokol, Sbor dobrovolných hasičů
Žďárek	Hostinec	TJ Sokol, Sbor dobrovolných hasičů

Téměř v každé obci je lidová knihovna a každá obec má kulturní zařízení pro spolkovou a kulturní činnost. Největší zařízení je v Pěňčíně s kapacitou cca 600 lidí. Toto zařízení má problematické využití a klade vysoké nároky na provoz. Pořádá se zde přes 25 plesů ročně.

V řešeném území existuje poměrně vysoký počet spolků a osvětových organizací. Spolková činnost ve všech obcích mikroregionu je velmi podobná (Sbor hasičů, TJ Sokol, Svaz zahrádkářů atd.). Jejich intenzita je na vysoké úrovni. Ve většině obcí se spolky také aktivně podílejí na rozhodování a jsou nositeli aktivity a pozitivních inovací. V obcích mikroregionu se každoročně koná řada významných kulturních a společenských akcí, které mají i nadregionální význam např.:

- - Slavnosti svijanského piva – Svijanský Újezd,
- - Svátek Jablka – výstava zemědělských produktů v Pěnčíně, kterého se v r. 2000 kromě tuzemských vystavovatelů (hlavně z MR Jizera) zúčastnili i vystavovatelé z příhraničních oblastí Polska a SRN

Zapojení obyvatelstva do veřejných aktivit je ve srovnání s okolními regiony na vysoké úrovni. Chybí zde však větší vzájemná informovanost o množství pořádaných kulturních a společenských akcí (řešením by mohl být "Kulturní kalendář mikroregionu", který by byl distribuován nejen po obcích mikroregionu, ale i do okolních regionů).

(O spolicích a organizacích působících ve sportovní sféře bude pojednáno dále).

3.3. TECHNICKÁ A DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Veřejný vodovod je vybudován ve všech obcích, Technický stav i kapacita vodovodní sítě jsou převážně na dobré úrovni. S opravou vodovodní sítě uvažují obce Kobyly, Radimovice.

Zřetelně nejhorší situace je v řešeném území v zneškodňování splaškových vod. Kanalizace je vybudovaná pouze v Příšovicích, kde je v provozu i ČOV, částečná kanalizace je v Pěnčíně.

U ostatních obcí není likvidace splaškových vod na odpovídající úrovni. Kanalizace je zde pouze částečně (dešťová) anebo neexistuje vůbec. Likvidace odpadních vod probíhá u jednotlivých objektů pomocí septiků, jímek, trativodů apod.

Záměrem obcí je vybudovat splaškovou kanalizaci a ČOV (případně blokové), realizace bude závislá dle finančních možností obcí. Mikroregion má zpracovány studie odkanalizování a čištění odpadních vod v území mikroregionu. Realizaci brání především vysoké finanční náklady.

Závažnou problematikou řešeného území je ochrana před přívalovými dešti a povodněmi na řece Jizeře.

Elektrická energie je do obcí dodávána z RZ 110/35 kV Jeřmanice venkovními vedeními 35 kV. NN systémy zajišťující distribuci elektřiny v jednotlivých obcích jsou na dobré úrovni. V Pěnčíně a v Příšovicích jsou převážně kabelové. V Radimovicích a ve Svijanském Újezdě je kabelizace provedena jen částečně. V Lažanech, Žďárku, Soběslavicích, Vlastibořicích, Kobylech a Paceřicích je venkovní rozvod. Výměna rozvodů NN zde byla provedena v časovém rozmezí 1970 – 1990. NN systémy mají rezervy pro rozšiřování odběru elektrické energie (elektrické vytápění). Stávající systém dodávky elektrické energie bude i výhledově vyhovovat.

Telekomunikační sítě jsou na dobré úrovni ve všech obcích je rozvedena digitální síť a instalován alespoň 1 telefonní automat. Výhledově se předpokládá postupná kabelizace. Příšovice a Pěnčín jsou celé kabelizovány.

Rozhlasovým a televizním signálem je řešené území pokryto z RKS Ještěd, nebo z RKS Praha město. Lze říci, že signál z obou radiokomunikačních středisek je vyhovující.

Plynofikována je pouze část mikroregionu, obce Svijanský Újezd a Příšovice. V letošním roce byla zahájena plynofikace obcí Čtveřín, Lažany. Ve stadiu projektové přípravy je plynofikace v Pěnčíně, Paceřicích. Záměrem je její pokračování i do obcí Radimovice, Žďárek a Soběslavice. Z ekonomických důvodů se nepředpokládá plynofikace Vlastibořic a Kobyly.

Značnou hlukovou zátěž řešeného území způsobuje provoz na silnici pro motorová vozidla Praha – Turnov - Liberec, především v oblasti Paceřice, Lažany, Příšovice.

Stav místních komunikací a zčásti i silnic II. a III. třídy je na většině území nevyhovující. Většina obcí má záměr opravit místní komunikace.

Řešeným územím prochází státní železniční tratě Liberec – Turnov a Turnov - Praha. Vlakové zastávky a stanice jsou v Příšovicích, Čtveříně (Doubí u Turnova) a Radimovicích (žst. - Sychrov).

Dopravní obslužnost u většiny obcí je relativně uspokojivá. Je nutné řešit dopravu především ve volných dnech, v současné době jsou autobusové spoje v těchto dnech omezeny. Většina spojů je směřována na Turnov jako spádové město.

3.4. CESTOVNÍ RUCH, SPORT, REKREACE

Kulturní památky

Území mikroregionu disponuje relativně silným potenciálem kulturních památek. V následující tabulce jsou uvedeny nemovité kulturní památky dle seznamu SÚPP Praha, stav k r.2000 .

Tab. Památkový fond dle SÚPP Praha.

Obec	Kulturní památky
Čtveřín	2x ukřižování Studna – pumpa čp. 26 Rolnická usedlost čp. 19
Kobyly	Sídliště, archeologické stopy Rolnická usedlost čp. 20
Lažany	Ukřižování Rolnická usedlost čp.8 Rolnická usedlost – špýchar a stodola čp.20
Paceřice	Socha sv. Jana Nepomuckého Rolnická usedlost čp.1
Pěncín	2x ukřižování Sídliště, archeologické stopy
Příšovice	Kaple sv. Václava Socha světce – na cestě do Přepeř Ukřižování Rolnické usedlosti čp. 3, 5, 11, 19, 20, 21, 23, 24 Kovárna čp. 40 Obytný dům čp.312
Radimovice	Socha sv. Floriána Socha sv. Jana Nepomuckého Socha sv. Vavřince
Soběslavice	Kaple sv. Jana Nepomuckého Rolnické usedlosti čp. 5,18
Svijanský Újezd	Rolnické usedlosti čp. 2,32
Vlastibořice	Kostel sv. Kateřiny Socha sv. Jana Nepomuckého Mlýn čp. 39
Žďárek	Kapličky se zvoničkou (2) Ukřižování Rolnická usedlost čp. 2

V řešeném území se nachází relativně velký počet nemovitých kulturních památek, tyto jsou zastoupeny ve všech obcích mikroregionu. Stejně tak se zde nachází významný počet objektů lidové architektury. Řadě těchto objektů bude nutno věnovat zvýšenou péči a ochranu, neboť výrazným způsobem zvyšují kulturní hodnotu území.

Význam kulturního a historického dědictví pro zvýšení atraktivity obcí je zcela zásadní. Za tímto účelem je však třeba mnohem více využívat tohoto bohatství při prezentaci mikroregionu (propagační materiály, mapky a regionální průvodce pro pěší a cykloturisty, atd.).

Sport

Tab. Sportovní činnost (dle údajů obcí)

Obec	Sportovní/rekreační zařízení	Sportovní kluby/akce
Čtveřín		Rafting pro děti
Kobyly	Sokolovna, sportovní areál	Volejbal, TJ Sokol – turistické výlety, sportovní turnaje, dětský den
Lažany		
Paceřice		Tenis, volejbal
Pěňčín	Fotbalový, sportovní areál	Fotbalový oddíl – I.B třída, hokejový oddíl – dorostenci
Příšovice	Tělocvična, sportovní areál, rekreační areál Písečák	TJ Sokol – volejbal, kopaná, stolní tenis, všeobecná tělovýchova, jachetní klub
Radimovice	Sportovní areál – nutno dobudovat	TJ Sokol, Sbor dobrovolných hasičů
Soběslavice		
Svijanský Újezd	Letní kulturní a sportovní areál u koupaliště	Amatérský nohejbalový klub, plážový volejbal, bike fest
Vlastibořice	Vodní nádrž – koupání	Florbalový klub, JV Vlastibořice
Žďárek	Posilovna, 2 tenisové kurty, víceúčelové hřiště	Sportovní turnaje – stolní tenis, odbíjená, tenis

Stávající sportovní základna je dostačující pouze v některých obcích (např. Žďárek), u většiny obcí je třeba dobudovat, popř. zrekonstruovat sportovní a rekreační areály (např. sportovní a rekreační areály v Radimovicích, Pěňčíně, Soběslavice, Svijanský Újezd, největší rekreační zóna mikroregionu “Písečák” v Příšovicích). Zlepšení vybavenosti obcí v oblasti sportovních zařízení bude předpokladem pro stabilizaci obyvatelstva (především dětí a mládeže) a pro další rozvoj mikroregionu a přispěje i k rozvoji cestovního ruchu. Vybavenost obcí pro sportovní a rekreační využití lze velice efektivně využít i pro prezentaci a marketing.

Rekreace

Tab. Objekty individuální rekreace dle ČSÚ v r. 1999

Obec	Počet objektů pro ind. Rekreaci	z toho vyčleněné chalupy	Počet objektů na 100 trv. obydl. Domů	Hustota Rekr. Objektů na 1 km ²
Čtveřín	40	8	34,2	8,0
Kobyly	46	29	47,4	5,5
Lažany	16	2	32,0	7,6
Paceřice	38	7	42,2	10,9
Pěňčín	62	26	36,0	7,0
Příšovice	7	5	4,6	1,1
Radimovice	20	3	30,8	15,4
Soběslavice	36	19	69,2	8,8
Svijanský Újezd	14	14	15,9	2,6
Vlastibořice	60	25	93,8	10,9
Žďárek	14	6	48,3	6,1

Ve většině obcí mikroregionu je relativně vysoká koncentrace objektů individuální rekreace. Důvodem pro tuto skutečnost je nejenom klidné prostředí, zachovalá příroda, ale také dobrá dostupnost (dálnice a rychlostní komunikace Praha – Liberec).

Trendem posledních let je i rostoucí počet cykloturistů. Území mikroregionu má pro rozvoj cykloturistiky velice dobré předpoklady (poloha, charakter krajiny, kulturní a historické památky). Z hlediska počtu turistů a rekreantů, kteří navštíví mikroregion má značný význam také blízkost Státního zámku Sychrov.

Velkým nedostatkem však zůstává absolutní nedostatek ubytovacích kapacit v mikroregionu. Pouze v obci Pěnčín se nachází ubytovna se 46 lůžky. Známým záměrem je vybudování ubytovacích kapacit v obci Radimovice (blízkost Státního zámku Sychrov). Úsilí by mělo být směřováno i k využití některé starší a nevyužívané zemědělské budovy pro možnosti agroturistiky (příležitost pro ubytování).

Přeshraniční spolupráce

Území mikroregionu bezprostředně nesousedí se státní hranicí, nicméně aktivity přeshraniční spolupráce se realizují ve formě předávání a výměny zkušeností se zahraničními partnery (především v oblasti úspěšného šlechtitelství jabloňových odrůd). Mikroregion by měl tohoto specifika více využívat pro svou prezentaci.

Další aktivitou mající vztah k přeshraniční spolupráci je navrhovaná síť značených cyklotras navazujících na blízké mezinárodní "tepny" (řešeno v návrhu cyklotras).

3.5. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, KRAJINA ÚZEMÍ

Následující údaje jsou souhrnem údajů poskytnutých zástupci zúčastněných obcí mikroregionu ve formě stručných dotazníků (z 9/2000), souhrnných informací o stavu životního prostředí RŽP OkÚ Liberec z 3.10.2000 a ostatních podkladů – katastrů nemovitostí, ČSÚ, ročenek, apod.

Čistota ovzduší, vody a půdy

Ovzduší:

V dotčených obcích mikroregionu Jizera nejsou v současnosti registrovány velké zdroje znečištění, pouze ojediněle uvedené zdroje střední, avšak s relativně velkým počtem zdrojů malých. Dle souhrnných informací o stavu životního prostředí RŽP OkÚ Liberec k registrovaným středním zdrojům znečištění ovzduší patří chov hospodářských zvířat (Telpark s.r.o. v Lažanech), dva provozy čerpací stanice pohonných hmot (ČSPHM) Shell v Příšovicích, ČSPHM s kotelnou MT Oil s.r.o. v Pěnčíně, výkrmna krůt Proagro a.s. v Příšovicích, kotelná Rekart Sychrov s.r.o. v lokalitě Husa, kotelná Moštovny s.r.o. v Lažanech, kotelná v Příšovicích, truhlárna Tape s.r.o. ve Žďárku.

tab.: hodnocení znečištění ovzduší – zdroje

Obec	hodnocení stavu znečištění ovzduší - zdroje
Čtveřín	stav dobrý – lokální zdroje vytápění v období inverze, či vliv zdrojů mimo obec
Kobyly	stav dobrý – lokální zdroje vytápění, či vliv zdrojů mimo obec
Lažany	stav střední – kotelná na tuhé palivo Moštovny, lokální zdroje vytápění (realizace plynofikace 2000-2002)
Paceřice	nezjištěno
Pěnčín	nezjištěno
Příšovice	stav dobrý – lokální zdroje vytápění, či vliv zdrojů mimo obec
Radimovice	stav dobrý – lokální zdroje vytápění, či vliv zdrojů mimo obec
Soběslavice	nezjištěno
Svijanský Újezd	stav dobrý – cca 15 % lokální zdroje vytápění, obec plynofikovaná v 1996
Vlastibořice	stav dobrý – lokální zdroje vytápění, či vliv zdrojů mimo obec, zápach od vepřína
Žďárek	stav dobrý

(podklad – údaje od obcí formou stručného dotazníku)

Imisní situace v řešeném území je v důsledku nižší koncentrace průmyslu a pokračující plynofikace převážně dobrá, koncentrace znečišťujících látek v ovzduší je nižší než v jiných částech okresu Liberec. Kvalita ovzduší a hlavních znečišťujících látek (No_x, SO₂, prach) je sledována automatickou měřicí stanicí v Břevništi (na hranici okresu Liberec a Česká Lípa) a manuálně měřenými stanicemi na Ještědu (měří pouze SO₂) a v Radimovicích. V mikroregionu Jizera může docházet ke znečištění zejména vlivem automobilové dopravy a z malých zdrojů, především lokálních topenišť jednotlivých RD a podnikatelských subjektů. Jejich evidence podobně jako u středních zdrojů je na příslušném OkÚ.

tab.: Průměrné roční koncentrace znečišťujících látek v řešeném území v $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Znečišťující látka	1998	1999
Prach	20,4	19,6
SO ₂	11,3	9,7
NO _x	15,5	15,3

(podklad z uvedených měřicích stanic)

Voda:

Bližší údaje o čistotě vodních toků (množství znečišťujících látek pro oblast vodního hospodářství) v řešeném mikroregionu nejsou k dispozici, z dostupných údajů jednotlivých ÚPD obcí lze však předpokládat, že vodoteče v oblasti jsou vesměs (toky s trvalým průtokem) velmi čisté až čisté, ojediněle mírně sezónně znečišťované zejména vlivem hnojení (obsah dusičnanů), plaveninami z erozních jevů, či vzdálenějšími vlivy. Dle souhrnných informací o stavu životního prostředí RŽP OkÚ Liberec je pro řešené území zpracován PRVKÚC a studie možností odkanalizování této jižní části okresu (Ing. Zahradník, 1999).

Územím mikroregionu protékají především řeky Jizera a Mohelka, u nichž je nezbytné pomístně zlepšit stav břehových porostů i profilu koryta. Další toky jsou přítoky těchto hlavních vodotečí, kde hrozí při velkých deštích nebezpečí splavování zemin a eroze. Znečištění hlavních toků je způsobeno vlivy mimo hranice mikroregionu. Menší toky jsou pomístně znečištěny dosud nerealizovanými kanalizačními odpady, většinou se jedná o velmi malou míru znečištění. Jde vesměs o pstruhové, dobře zarybněné toky. Území mikroregionu náleží CHOPAV Severočeská křída, v území se nachází řada ochranných pásem vodních zdrojů PHO 1. a PHO 2. stupně. Z existence PHO vyplývá ze zákona řada omezení pro průmyslovou a zemědělskou činnost. Kvalita části vodních zdrojů byla především v minulosti ovlivněna intenzivním hnojením zemědělských pozemků.

Údaje jednotlivých obcí uvádějí stavy znečištění vod ve stupni dobrý až střední, který odráží stav místní kanalizace a čištění vody. Dalšímu zlepšení čistoty povrchových i podzemních vod v mikroregionu by významně přispělo další rozšiřování kanalizace pro odpadní splaškové vody včetně soustavy dešťové kanalizace. V současné době se zde splaškové vody zneškodňují převážně vyvážením z jímek a septiků, částečně se zemními filtry, přepady do horninového prostředí nebo do místních vodotečí, zčásti z domovních ČOV.

Půda:

Fyzikálně chemická degradace půdního fondu způsobená chemizací hnojení půdy a zhutňování půdy zemědělskou technikou zejména v minulých letech je patrná v části řešeného území na souvislých honech orné půdy. K rizikovým faktorům v některých částech mikroregionu patří splachy ornice, způsobené jednak přírodními podmínkami – přívalovými vodami v extrémních srážkách, velikostí povodí, sklonitostí terénu a půdními vlastnostmi, hlavně však zde poměrně častou technologickou nekázní zemědělských hospodářů. Obsah rizikových prvků v zemědělské půdě nedosahuje podle dostupných informací ani v jedné ze sledovaných obcí maximálních hodnot, uvedených v příloze č. 1 vyhl. č. 13/1994 Sb., a to ani u kadmia, rtuti, olova a chromu, tj. prvků, které jsou nejnebezpečnější pro potravinový řetězec. Rizikové prvky v půdě sleduje ÚKZÚZ Liberec, oddělení agrochemie, půdy a výživy rostlin. Dle souhrnných informací o stavu životního prostředí RŽP OkÚ Liberec bližší informace – viz Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Oddělení agrochemie, půdy a výživy rostlin Liberec.

Údaje jednotlivých obcí uvádějí stav znečištění půdy stupněm dobrý až střední – toto hodnocení odráží výskyt zdrojů, či existence místně nevyužívané zemědělské půdy v postupném procesu ruderalizace.

Radon

Z hlediska radonového rizika patří obce mikroregionu k oblastem většinou s nízkou mírou radonového rizika (dle odvozené mapy radonového rizika). Dle údajů jednotlivých obcí je radonové riziko hodnoceno opět nejnižším stupněm výskytu. Dle souhrnných informací o stavu životního prostředí RŽP OkÚ Liberec se území mikroregionu nachází převážně v nízkém riziku pronikání radonu z podloží do budov, části obcí Příšovice, Pěňčín a Lažany se nacházejí v riziku středním.

Hospodaření s odpady, staré ekologické zátěže

Odpady:

Dle údajů obcí i dle souhrnných informací o stavu životního prostředí RŽP OkÚ Liberec se na území mikroregionu nenachází povolená skládka tuhého komunálního odpadu a povolené zařízení ke zneškodňování odpadů. TKO z obcí v této části území zneškodňují Severočeské komunální služby Jablonec n. N., Technické služby Český Dub a další firmy i soukromníci. Zčásti je prováděna separace odpadů (sklo, papír, plasty), obce uvažují s jejím postupným rozšiřováním. Dle vyžádání jsou pravidelně (4x i vícekrát ročně) likvidovány nebezpečné odpady, železný šrot apod. Tím u většiny obcí odpadá nutnost budování sběrných dvorů na tuhý komunální odpad.

Staré a existující ekologické zátěže:

Pro potřeby RŽP OkÚ Liberec byla v roce 1992 zpracována pasportizace všech skládek nacházejících se na území okresu Liberec, jež je k dispozici na OkÚ RŽP Liberec. Dle informací obcí je zde většinou problémem přetrvávající výskyt živelných skládek odpadků, včetně skládek vznikajících, které jsou průběžně nákladem obce asanovány. Pouze na území obce Čtveřín je sledován dlouhodobý avšak nepatrný vliv chemické ochrany ovocných sadů na okolí. Tyto jevy nepředstavují proto výraznější ekologickou zátěž. Nelze však vyloučit např. výskyt starých ekologických zátěží z hlediska vodohospodářského na plochách bývalých i současných zemědělských areálů. Staré ekologické zátěže je nutno dále monitorovat a rekultivovat.

Stav lesních ekosystémů, ÚSES, vlivy na krajinný ráz a ŽP

Stav lesních ekosystémů:

Lesy v mikroregionu jsou řazeny v přechodu z Přírodní lesní oblasti 18a – Severočeská pískovcová plošina do 17 – Polabí (bližší charakteristiky – viz Přírodní lesní oblasti ČSR, MLVH ČSR, 1986).

Lesnatost území mikroregionu Jizera činí 18,2 %, což je výrazně pod průměrem okresu Liberec 41,9 %, i České republiky 33,4 % - tento stav je způsoben charakterem území řešeného mikroregionu s převahou kulturních druhů pozemků.

tab.: výměra lesních pozemků, lesnatost

Obec	výměra lesů (ha)	lesnatost (%)
Čtveřín	150	30,2
Kobyly	204	24,7
Lažany	3	1,4
Paceřice	42	11,9
Pěňčín	168	18,9
Příšovice	5	0,8
Radimovice	34	25,8
Soběslavice	50	12,3
Svijanský Újezd	84	15,8
Vlastibořice	170	30,9
Žďárek	42	18,2
CELKEM	952	18,2

(podklad – Ročenka ČSÚ)

Lesy v území mikroregionu jsou zastoupeny v podobě středních a malých komplexů, s výrazným podílem drobných lesů v okolní kulturní krajině s tradičním zemědělským využíváním. V území naprosto převažuje kategorie lesa hospodářského (bližší údaje – viz platný Lesní hospodářský plán - LHP).

Zdravotní stav porostů je relativně uspokojivý, kde k největším rizikům patří ohrožení klimatickými vlivy, sezónně hmyzími škůdci (lýkožrout smrkový, obaleč dubový ...).

Podrobnější informace o stavu lesních ekosystémů v řešeném území viz Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, pobočka Jablonec nad Nisou, případně LHP.

Územní systém ekologické stability (ÚSES):

Řešené území mikroregionu je z hlediska ÚSES podkladově a projekčně zpracováno v několika úrovních:

- Územně technické podklady nadregionálního a regionálního ÚSES (MŽP a MRR, 1996),
- Revize a hodnocení místního ÚSES (LESPROJEKT, lesnické a parkové úpravy, Ing. Hromek Jan, 1999).

V části území mikroregionu jsou vymezeny prvky **vyššího významu**:

- biokoridor K 31 Jizera nadregionálního významu, zajištěný soustavou vložených biocenter významu místního,
- biokoridor RK 666 a RK 668 Mohelka regionálního významu, zajištěný soustavou vložených biocenter významu místního,
- biocentrum 1247 Mohelka,

Celé území je zabezpečeno soustavou množství prvků **místního významu**, tj. biokoridory a biocentry, z nichž se u značného množství jedná o prvky nefunkční, navrhované k založení, či k dotvoření (na zemědělských pozemcích). Realizace prvků ÚSES je mimo pravomoci Obcí (příslušné dokumentace – viz archiv referátu životního prostředí OkÚ Liberec).

Ochrana přírody v pojetí zákona č. 114/92 Sb. O ochraně přírody a krajiny:

Na území mikroregionu nejsou vyhlášena žádná „zvláště chráněná území“ jako NP, CHKO, NPR, NPP, PR, PP ... V území mikroregionu se „pouze“ nacházejí významné krajinné prvky (VKP) „ze zákona“ (§ 3), k nimž obecně patří lesní pozemky, vodní plochy, nivy, apod., v území je orgány ochrany přírody dle § 6 registrováno množství dalších VKP, rovněž tak i prvky nelesní zeleně vyšší ochrany - tyto prvky však nejsou pro další rozvoj území limitem. Dle souhrnných informací o stavu životního prostředí RŽP OkÚ Liberec jsou v území vyhlášené památné stromy:

- 2 ks lípa velkolistá na návsi obce Paceřice (p.p.č. 596/1)
- 1 ks lípy (druh nesdělen) „Adamova lípa“ v obci Vlastibořice (p.p.č. 19)
- 1 ks borovice (druh nesdělen) „Šimonova borovice“ v obci Soběslavice (p.p.č. 289/3,7)

Dle informací je v obci Paceřice dále připravováno vyhlášení památných stromů – skupina 5 ks lip (druh nesdělen – p.p.č. 334/2).

Negativní vlivy na krajinný ráz a životní prostředí:

Krajinný ráz mikroregionu je svým způsobem jedinečný, s významnou geografickou, přírodní (údolí Jizery, Mohelky, aj.) i kulturní charakteristikou. K charakteristice této vesměs kulturní krajiny přispívají i zdejší lesní pozemky, které se zde nacházejí pro zemědělství v nepřístupných, či historicky nevyužitelných partiích (dlouhé lesnaté rokle v okolní zemědělské půdě, lesy na svazích, ...). Dá se říci, že historický krajinný ráz je zde významněji velkoplošně narušen existencí v minulosti scelených honů orné půdy a přetrvávajícím velkoplošným zemědělským využíváním – k několika méně podstatným a odstranitelným negativním jevům patří i staré ekologické zátěže projevené starými i vznikajícími živelnými skládkami odpadků. Negativním zásahem, narušujícím architekturu oblasti, bylo v minulosti vybudování některých velkokapacitních zemědělských komplexů, které svými objekty poněkud narušují zdejší krajinu.

K sezónním a pravidelným jevům dochází v jižní části mikroregionu podél toku Jizery, kde po příválových deštích a tání sněhu tok Jizery vyběžuje a zaplavuje přilehlé pozemky i zastavěné plochy.

Nerostná ložiska, sesuvné a poddolované prostory

Řešené území je součástí České křídové tabule, kde tvoří její severní okraj, a navazuje na útvar Ještědského hřebene, pocházejícího ze silurského a permského období.

Dle sdělení jednotlivých obcí se na území mikroregionu vyskytují ložiska nerostných surovin, pouze na území Příšovic, kde je evidováno ložisko štěrkopísků, u Radimovic ložisko písků (bližší údaje – viz Registr ložisek nerostných surovin Geofondu ČR, či Okresní surovinová studie okresu Liberec). V území rovněž dle těchto sdělení nejsou evidovaná poddolovaná, či sesuvná území.

Podrobnější informace lze získat v Geofondu České republiky, Praha a na detašovaném pracovišti MŽP v Liberci.

3.6. ZEMĚDĚLSTVÍ, ROZVOJ VENKOVA

Struktura základních druhů pozemků

tab: Struktura druhů pozemků dle katastru nemovitostí (ha/%)

Obec	katastrální výměra	lesní půda	ZPF	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní plochy
Čtveřín	496	150	301	1	11	33
Kobyly	826	204	570	3	9	40
Lažany	211	3	185	0	5	18
Paceřice	354	42	267	1	7	33
Pěňčín	887	168	657	2	16	45
Příšovice	614	5	454	53	18	84
Radimovice	132	34	75	3	4	17
Soběslavice	405	50	319	0	7	29
Svijanský Újezd	530	84	405	3	8	31
Vlastibořice	551	170	343	3	9	27
Žďárek	231	42	163	1	3	22
CELKEM	5237	952	3739	70	97	379
PODÍL (%)	100,0	18,2	71,2	1,4	1,9	7,3

podklad - Ročenka ČSÚ

Z přehledu vyplývá, že podíl ZPF v mikroregionu z celkové katastrální značně převyšuje celostátní průměr (54 %) i průměr zemí EU (59 %). Mikroregion tak náleží i historicky k důležitému zemědělskému potencionálu regionu i kraje.

tab: Využívání zemědělských pozemků

Obec	ZPF	podíl aktuálně nevyužívaných pozemků (%)	výměra aktuálně nevyužívaných pozemků (ha)
Čtveřín	301	10	30
Kobyly	570	0	0
Lažany	185	1	2
Paceřice	267	neuveďeno	neuveďeno
Pěňčín	657	neuveďeno	neuveďeno
Příšovice	454	15	68
Radimovice	75	10	8
Soběslavice	319	neuveďeno	neuveďeno
Svijanský Újezd	405	10	41
Vlastibořice	343	5	17
Žďárek	163	10	16

(podklad – údaje kvalifikovaných odhadů od obcí formou stručného dotazníku)

Vzhledem k nedávným změnám v majetkoprávních vztazích, transformaci a privatizaci zemědělství, došlo i v území mikroregionu ke změnám využívání ZPF, které se zde projevují jednak v intenzitě, jednak ve způsobu využívání (pro bližší vyhodnocení nejsou k dispozici přesnější údaje). K podstatnějším změnám dochází ve struktuře zemědělských pozemků, kdy značná část orné půdy byla nedávno zatravněna (za spolupůsobení dotační politiky), kdy způsob zatravnění je poněkud místy nejasný (mnohdy se jedná o původní ornou půdu, opuštěnou a zatravněnou živelně), místy se jedná o nové velmi kvalitní TTP. Opačný jev zorňování původních TTP je velmi ojedinělý. K nešvarům posledních let patří i zanedbávání evidovaných TTP, kdy potřeba píče je snadněji zajišťována z pozemků nově zatravněné a mechanizaci snadněji přístupné orné půdy, kdy evidované TTP jsou takto místy zanedbávány. Vliv na tomto stavu má i rozpad či omezení živočišné výroby, která svoje potřeby na píči zajišťuje v případě pastvin místy spíše extenzívně.

Ke kladným charakteristikám území patří i zdejší ovocnářská zařízení, která obhospodařují ovocné sady na značné výměře a s perspektivou dalšího rozvíjení.

Stanovení výměr ladem ležící půdy je obtížné, neboť se mnohdy jedná o sezónní záležitosti, kdy stav následujícího roku může být již značně odlišný. V mikroregionu nelze ani akceptovat poslední snahy vedení resortu (MZe) o „uvádění půdy do klidu“, a to i za vydatné finanční podpory – pro zamezení tohoto zde nebezpečného jevu je nutná obezřetnost příslušných referátů OkÚ, v budoucnu i kraje.

V území mikroregionu se v podstatné míře nevyskytují tzv. „méně hodnotné“ zemědělské pozemky – jejich výskyt zde je velmi ojedinělý. Jsou zde tvořeny pomístně svažitými pozemky v enklávách lesních komplexů, půdami výrazněji ovlivněnými spodní vodou, či méně příznivými hlavními půdními jednotkami pro vyšší standard využívání, apod. Jedná se však většinou o pozemky TTP. Tato „méněcennost“ je projevna nižší třídou ochrany v ohodnocení dle BPEJ (bonitované půdně ekologické jednotky). Pro následná doporučení návrhů změn využívání ZPF je tedy tento aspekt bezpředmětný.

Významní zemědělstí hospodáři

Obec	Významní zemědělstí hospodáři
Čtveřín	AGRO Sychrov (rostlinná výroba), Zdroj Lažany, Ovocnářská farma Ježek, drobní zemědělci
Kobyly	AGROPLAST a.s. Kobyly, pan Němec, paní Mizerová, další drobní zemědělci
Lažany	AGRO Sychrov (rostlinná výroba), AGRO Rubín (ovocnářství), DASTO (ovocnářství, pan Stoklasa), TELPARK (živočišná výroba – odchovna prasat a selat)
Paceřice	neuveďeno
Pěňčín	neuveďeno
Příšovice	AGRO Rubín (ovocnářství), další drobní zemědělci – pan Škréta, pan Wajs
Radimovice	AGRO Sychrov (rostlinná výroba)
Soběslavice	nezjištěno
Svijanský Újezd	AGRO Rubín (ovocnářství), další drobní zemědělci
Vlastibořice	AGRO Rubín (ovocnářství), další drobní zemědělci (pan Hauzr s hospodařením tč. končí)
Žďárek	AGRO Sychrov (rostlinná výroba)

(podklad – údaje od obcí formou stručného dotazníku)

K dalším významným hospodářům v oboru v Příšovicích náleží Mlékárna a.s., Drůbež a.s. zabývající se chovem drůbeže, v Soběslavicích firma BRD s.r.o. vyrábějící brikety z dřevěných pilin a Pila Soběslavice zpracovávající dřevo, dále firma Soft – Sdružení soukromých zemědělců, provozující služby zemědělcům na úseku ochrany a přihnojování rostlin, ve Svijanském Újezdě Moravoseed a.s. zabývající se šlechtěním rostlin, v Paceřicích firma Lamač zabývající se pěstěním a šlechtěním květin ... K dalším možnostem podnikání nejen v zemědělství patří i některé volné a opuštěné objekty po bývalých JZD – v Pěňčíně, Lažanech a Vlastibořicích.

V lesích mikroregionu, kromě soukromých a ostatních vlastníků lesa, hospodaří LČR s.p. prostřednictvím dodavatelských pověřených firem.

Výskyt erozních jevů

V území naprosto převládá velkovýrobní způsob zemědělského obhospodařování ZPF, zvláště orné půdy, se všemi negativními vlivy na krajinu, agrodésign, životní prostředí i ekologickou stabilitu. K častým jevům zde patří i místy technologická nekázeň některých zemědělských hospodářů, kdy nedomyšlenými a nezodpovědnými postupy dochází místně i k častým erozním jevům, které jsou dle údajů obcí způsobeny spíše přírodními podmínkami (sklonitost, místa soustředěného sezónního odtoku, půdními podmínkami ...).

tab: Hodnocení výskytu erozních jevů

Obec	hodnocení výskytu a zdroj erozních jevů
Čtveřín	nevidován
Kobyly	nepatrný - přívalové vody
Lažany	nepatrný – přírodními poměry svažitostí některých pozemků
Paceřice	nevedeno
Pěňčín	nevedeno
Příšovice	značný – vlivem sezónně vybřežované Jizery
Radimovice	nepatrný - přívalové vody
Soběslavice	nevedeno
Svijanský Újezd	nepatrný – přírodními poměry svažitostí některých pozemků
Vlastibořice	průměrný – nevhodnými a nefunkčními vyústěními odvodnění do recipientů, místy značná výměra nezajištěné orné půdy a technologickou nekázní hospodáře
Žďárek	nepatrný – přírodními poměry u vodotečí

(podklad – údaje od obcí formou stručného dotazníku)

Limity pro podnikatelské aktivity a rozvoj obce

Ze statistických údajů Ročenky ČSÚ vyplývá, že pouze části obcí Radimovice, Paceřice a Vlastibořice převyšují hustotu rekreačních objektů na 1 km² 10 %. Problém vysokého rekreačního zatížení některých obcí a jejich částí negativně ovlivňující další rozvoj venkova se projevuje i ve Vlastibořicích, v obci Pěňčín i Kobyly - tento fakt signalizuje možnost využití části tohoto bytového fondu pro zájemce o trvalé bydlení na venkově v případě uvolnění těchto objektů po očekávaném progresivním zdanění „druhého rekreačního“ bydlení.

Z údajů jednotlivých obcí je zřejmé, že největší překážkou pro další rozvoj obcí jsou omezené prostorové možnosti ve vlastnictví obce, rovněž tak objektů – pro realizaci potřebných opatření chybí obcím finanční prostředky.

Dle analytické části Programu rozvoje kraje 2001-2006 (PRK) všechny obce mikroregionu naplňují definici venkova – dle PRK byl pro pracovní vymezení venkova v Libereckém kraji stanoven vztah mezi počtem obyvatel a výměrou zastavěných ploch, kdy za základ výběru a posouzení byl podíl počtu obyvatel k výměře zastavěného území, z posouzení byly vyčleněny obce s počtem obyvatel vyšším než 2000 (cíl státní dotační politiky), z nich výběr jednotlivých katastrálních území (nejmenší využitelná jednotka evidence nemovitostí i statistik), v kterých hustota osídlení je nižší než 100 obyvatel na 1 ha zastavěné plochy (zčásti využito kritérium EU - podkladem je evidence nemovitostí Katastrálních úřadů a údaje ČSÚ, zastavěná plocha zde zahrnuje všechny způsoby využití pozemků dle vyhlášky č. 190/1996 Sb. Charakteristiky druhů pozemků pro účely katastru nemovitostí).

Z uvedeného posouzení vyplývá, že mikroregion lze řadit do **výrazně venkovských oblastí**.

4. PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ VZTAHY A VAZBY

4.1. VAZBY MIKROREGIONU K OKOLÍ

Vnější i vnitřní vazby mikroregionu byly a jsou velmi podstatně formovány geografickým uspořádáním. Mikroregion je na severu a západě od okolního osídlení oddělen relativně hlubokým údolím řeky Mohelky, celé řešené území má generelní sklon k jihu.

Na širší strukturu osídlení je mikroregion napojen rychlostními komunikacemi I/10 Praha – Turnov a návazně I/35 Turnov – Liberec, které procházejí při jižním a východním okraji mikroregionu. Ve stejném směru procházejí i železniční trati Liberec–Turnov a Turnov–Všetaty. Tyto hlavní dopravní tepny spojují mikroregion s významnými centry – především Libercem (správním sídlem kraje), Turnovem, Mladou Boleslaví a Prahou.

Mikroregion Jizera správně spadá do okresu Liberec a Libereckého kraje. Řešené území leží na hranici tří okresů a dvou krajů. Nejvýznamnějším větším městem v jeho těsné blízkosti je Turnov (okres Semily).

Turnov vždy patřil k městům, kam se občané z mikroregionu obraceli zejména na úřady, školství, zdravotnictví, obchod apod. Turnov měl až do šedesátých let funkci okresního města. Po té byly tyto vazby násilně přerušeny a pro obce v mikroregionu se stal správním centrem Liberec jako nové okresní město.

Přesto Turnov stále plní pro obyvatele mikroregionu významnou funkci spádového města. Směřuje sem převážná část vyjíždky obyvatelstva za prací, službami, školstvím, kulturou, zdravotnictvím a sociální péčí.

Dále je občany mikroregionu využívána široká paleta občanské vybavenosti a pracovních příležitostí v Liberci (zejména kultura, střední a vysoké školství, obchod).

Taktéž existují různé vazby na okolní města a obce - Český Dub a Hodkovice nad Mohelkou (soc.péče, služby, Policie, prac. příležitosti), Jenišovice (školství), Mnichovo Hradiště, Mladou Boleslav (pracovní příležitosti).

Obce mikroregionu jsou v současnosti ne příliš logicky rozděleny mezi dva pověřené obecní úřady Český Dub a Hodkovice nad Mohelkou:

- pod Český Dub spadají obce Kobyly, Soběslavice, Svijanský Újezd, Pěnčín.
- pod Hodkovice nad Mohelkou obce Příšovice, Čtveřín, Lažany, Paceřice, Radimovice, Vlastibořice, Žďárek.

Území mikroregionu je také rozděleno mezi dva pověřené stavební úřady a to v Příšovicích (Kobyly, Soběslavice, Vlastibořice, Pěnčín, Svijanský Újezd, Příšovice) a v Hodkovicích nad Mohelkou (Radimovice, Paceřice, Čtveřín, Lažany, Žďárek).

Obce usilují o změnu dnešního stavu ve správě a mají silný zájem, aby se město Turnov stalo opět správním centrem pro mikroregion.

Významné pro region jsou i nepřilíživě viditelné vazby mezi jednotlivými obcemi a majiteli velkého množství rekreačních objektů, pocházejících z velkých měst (nejvíce z Prahy a Liberce).

Mikroregion není uzavřené sdružení obcí, je možné přistoupení dalších subjektů (obcí, podnikatelů,...). Z širšího pohledu mají k mikroregionu nejbližší vztah obce Svijany a Sychrov.

4.2. VAZBY MEZI JEDNOTLIVÝMI OBCEMI

Obce jsou propojeny sítí silnic II., III. třídy a místních komunikací. Jejich technický stav je však špatný a stává se brzdou rozvoje vztahů mezi obcemi.

Velkým problémem je i dopravní obslužnost v rámci mikroregionu, jedna z okolností, která také brzdí vzájemné styky.

Spolupráce mezi obcemi existovala již před ustanovením mikroregionu. Bylo to především v oblasti kultury a sportu.

Významná jsou některá sportovní utkání a veřejné soutěže, setkání spolků, výroční poutě, výstavy a vzájemná pomoc při krizových situacích.

Významnou obcí v rámci mikroregionu jsou Příšovice, kde jsou v rámci mikroregionu zabezpečovány především služby v oblasti zdravotní péče, správy (stavební úřad), školství a další občanské vybavenosti.

Pro část mikroregionu je důležitá i spádová základní devítiletá škola v Kobylech – Nechálově.

Společné investiční akce do infrastruktury nejsou rozvinuty.

Spojujícím článkem s narůstajícím významem je cestovní ruch a rekreace, zejména rozvoj cykloturistiky, zvýšení informovanosti i propagace, dále ochrana před přívalovými dešti a povodněmi.

Vývoj budoucí spolupráce obcí se bude zakládat na rozhodnutích jednotlivých zastupitelstev obcí a jejich aktivnímu přístupu k řešení společných problémů a záměrů.

5. SPOLEČNÉ PROBLÉMY A ZÁMĚRY MIKROREGIONU

5.1 PROBLÉMY JEDNOTLIVÝCH OBCÍ

Základním podkladem pro zjištění a hodnocení společných a specifických problémů mikroregionu byly názory představitelů jednotlivých obcí na deset hlavních problémů obce. Bylo získáno celkem 68 odpovědí, ovšem ne všechny obsahovaly 10 problémů. Hlavní problémy po jednotlivých obcích jsou uvedeny v následující tabulce. Číslo značí pořadí v jakém byl problém uveden v dotazníku. Problémy jsou rozříděny do problémových okruhů.

Problémy dle údajů obcí – podle problémových okruhů

Obec	TID	OBV	PPP	ŽPK	SPV	CRR	ŘÚP
Čtveřín	1,	2,3					
Kobyly	1,2,6,8,9	4,7		3	5	10	
Lažany	1,2,3		4				
Paceřice	4,5			2,3	7		1,6
Pěňčín	1,		3,4,5	6			2
Příšovice	1,5	2,10	3	6,11		4,7	8,9,12
Radimovice	1,2,,3			4,5			
Soběslavice	1,2,3,4,8	6		5,7			
Svijanský Újezd	1			(1),2			
Vlastibořice	1,3	2,8	5	4,6,7		9	10
Žďárek		1					
Mikroregion	25 / 37%	10 / 15%	6 / 9%	14 / 21%	2 / 2%	4 / 6%	7 / 10%

Problémové okruhy: zařazení uvedených „hlavních“ problémů do sedmi vymezených okruhů

TID technická a dopravní infrastruktura včetně dopravní obslužnosti

OBV obyvatelstvo, občanská vybavenost (služby) a bydlení

PPP práce, příjmy, podnikání

ŽPK životní prostředí, krajina, přívalové vody

SPV sociální prostředí a mezilidské vztahy, společenský život

CRR cestovní ruch, rekreace, turistika

ŘÚP řízení, územní problémy, finance (nedostatek ploch, koncepce, úřady)

23/37% počet podobných problémů/ % zastoupení ze všech problémů MR

Závěry:

Nejvíce problémů bylo uvedeno obcemi v okruhu technické a dopravní infrastruktury. Jedná se především o chybějící kanalizaci a ČOV, chybějící technickou infrastrukturu pro novou výstavbu, špatný stav silnic a ve třech obcích i nedostatečnou dopravní obslužnost.

Druhá v pořadí je oblast životního prostředí, krajiny včetně přívalových vod (deště). Zde jsou problémy „rozptýleny“ na mnoho drobných podproblémů jako je hluk, zápach, vzhled obcí, úprava zeleně, přívalové deště (3 obce).

Třetí v pořadí je okruh obyvatelstva, bydlení a občanské vybavenosti.

Mezi společné problémy, které lze řešit na mikroregionální úrovni je špatný stav silnic, chybějící infrastruktura (plyn, kanalizace), stav životního prostředí (vzhled obcí, údržba zeleně), ochrana před povodněmi (přívalové deště), nevyznačené stezky pro turisty.

Při pracovních schůzkách v obcích byl proveden řízený rozhovor s jednotlivými zástupci vedení obcí (převážně starosty). Jedna z otázek zněla: „S čím máte v obci největší problémy?“ Odpovědi jsou uvedeny v následující tabulce.

S čím máte v obci největší problémy?

Čtveřín	kanalizace , obec leží nad vrtem kvalitní vody, nešťastný spád obce, není recipient, obec nemá finanční prostředky na vybudování kanalizace
Kobyly	malá obec – do 300 obyvatel – 7 osad vzdálených od sebe 0,5-1 km, velké dopravní problémy (majetkové vztahy k místním a účelovým komunikacím), úroveň kanalizace – nevyhovující - kombinace dešťové a splaškové - řešit společně i s dalšími obcemi
Lažany	špatný stav místních komunikací , nevyužité prázdné zemědělské objekty – cca 10 let – špatný stav, negativní vzhled
Paceřice	majetkoprávní vztahy k pozemkům , problém při větších akcích, hluk z rychlostní komunikace, zápach z velkokap.výkrmny prasat
Pěňčín	existence „megalomanské“ stavby – kulturního domu , kapacita velkého sálu cca 600 lidí, problematické využití (stačila by 1/4 kapacita), probíhá cca 25 plesů z Turnova v průběhu ledna – března, vytápěno elektřinou
Příšovice	problémy administrativního charakteru , pozemkové úpravy, zřízení matriky, úřady – nenechat si vzít vztahy z Turnovem, obnova polních cest, dokončení kanalizace, DPS-zájem lidí i významné pro mikroregion, otázka rekreační zóny (finančně náročné)
Radimovice	plynofikace – naráží na problémy s odběratelem, bude se znovu zvažovat, kanalizace – obec na rozvodí (Mohelka, Jizera), velké vrakoviště , majetkoprávní problémy , vztah Sychrov x Radimovice
Soběslavice	nedostatečné služby (dáno počtem obyvatel), všechno z Turnova, není obchod - odrazuje i lidi o trvalé bydlení, ZŠ Kobyly – problém s vedením , prioritou je udržet školu v Kobylech
Svijanský Újezd	kanalizace – obec leží nad zásobárnou vody (pro Středočeský kraj a Prahu), nedostatek financí na kanalizaci , povodně ze strouhy (meliorační strouha - patří SMS)- přívalové deště od Kobyly a Soběslavic, nejsou meze
Vlastibořice	kanalizace – není ČOV - protéká skrz rákosí, v Sedlišťkách (omezeno ochranným pásmem vodovodu (zdroje vody), na Jivině kritická situace - pouze žumpy - kanalizace žádná, odhad 7-10 mil. na 1 sídlo – nereálné pro obec (nedostatek financí)
Žďárek	v obci není prodejna – chybí základní smíšené zboží, nedostatek financí na zainvestování technické infrastruktury

5.2 ZÁMĚRY

Na základě dotazníkového šetření byly shromážděny hlavní záměry obcí. Cílem šetření bylo uvedení 10 záměrů, u některých obcí bylo záměrů uvedeno méně.

Tématické okruhy byly stanoveny:

Technická infrastruktura

Záměry v oblasti technické infrastruktury, nová výstavba, rekonstrukce, doplnění vodohospodářských, energetických sítí, staveb a zařízení.

Dopravní infrastruktura

Rekonstrukce místních komunikací, řešení dopravní problematiky v obcích.

Bytová problematika

Záměry výstavby obecních bytů, příprava pozemků pro individuální výstavbu RD, výstavba DPS, rekonstrukce a modernizace stávajícího obecního bytového fondu.

Občanská vybavenost

Rekonstrukce a modernizace objektů občanské vybavenosti, výstavba nových sportovních zařízení (hřiště), udržení stávajících zařízení (škola), zřízení nových služeb (prodejna).

Podnikatelské aktivity

Rozvoj podnikatelských aktivit, snížení nezaměstnanosti, zlepšení podmínek pro podnikatele, příprava ploch pro podnikatele (průmyslová zóna).

Životní prostředí a krajina

Všechna opatření týkající se údržby a zlepšení vzhledu krajiny i samotných obcí, úprav veřejné zeleně a prostranství, rekultivace starých ekologických zátěží.

Zemědělství, lesnictví

Záměry v oblasti zemědělského hospodaření, údržby lesů, zalesnění.

Protipovodňová opatření

Záměry v oblasti ochrany proti přívalovým deštům a povodním.

Cestovní ruch, sport, rekreace, turistika

Rozvoj cestovního ruchu, podpora aktivit v oblasti turistiky a především cykloturistiky (cyklostezky), rozvoj služeb v CR.

Kultura, obnova památek

Obnova zařízení sloužících pro kulturní účely, zlepšení kulturního vyžití obyvatel, oprava a údržba drobných objektů (zvoničky, křížky). Podpora činnosti a zakládání nových spolků, posílení kulturních tradic.

Informační systémy, dokumentace, správa

Dokončení územně plánovacích dokumentací, pozemkové úpravy, prezentace obcí, zřízení matriky, dostupnost státní správy pro občany.

Jednotlivé dotazníky jsou uloženy u zpracovatele.

Hlavní záměry jednotlivých obcí jsou uvedeny v následující tabulce. Číslo značí pořadí v jakém byly záměry uvedeny v dotazníku.

Hlavní záměry obcí

Obce	TV	DV	BD	OV	PPP	ŽPK	CRR	POV	SPK	ŘMO
Čtveřín	1,2	3		4						
Kobyly	1,5,8,9	2	3	4			6	7	10	
Lažany	1,2,3,8	5				6	7			4
Paceřice	1,2,3,4,5	6								
Pěnčín	1,7		9	2,8	3,6	4,5			10	
Příšovice	1	5	2	10	3	11	4,7			6,8,9,12
Radimovice	5,6,9	4	2	3,8			7			1
Soběslavice	2,8,9	4	1	5,7		6		3		
Svijanský Újezd	1,6	4	5	3,7				2		
Vlastibořice	1	3,6,10		2,5,8		4			9	7
Žďárek	1,2,3,6			4			5			
Mikroregion	31	11	6	15	3	6	6	3	3	7

TV - Technická vybavenost (vodovod, kanalizace, plynofikace, veřejné osvětlení, NN)

DV - Dopravní vybavenost (místní komunikace, dopravní obslužnost)

BD – Bydlení včetně výstavby DPS

OV - Občanská vybavenost (zlepšení stavu budov a zařízení, rozvoj služeb, sportoviště)

PPP – Pracovní příležitosti, podnikání

ŽPK – Údržba krajiny, zlepšení stavu životního prostředí, zeleň

CRR – Cestovní ruch a rekreace, turistika, značení cest

POV – Proti povodňová opatření

SPK – spolková činnost, kultura

ŘMO – řídicí a organizační činnosti, správa, informační systémy, ostatní

Závěry:

Nejčteněji se vyskytují záměry, uvedené podle vedení obcí, v oblasti technické infrastruktury (cca 37 % ze všech záměrů). Tato oblast byla v minulosti značně zanedbaná, ukazuje se to i na zájmu obcí řešit tuto oblast prvotně (záměry v pořadí 1-5).

Druhou oblastí s nejčtenějším výskytem záměrů je problematika občanské vybavenosti včetně výstavby DPS.

Třetí oblastí je problematika dopravní infrastruktury, především řešení stavu místních komunikací.

Významnou je i oblast bydlení – záměry přípravy a podpory výstavby RD jsou téměř v každé obci mikroregionu.

Ač je význam zemědělství v mikroregionu velký, obce nemají v této oblasti žádné záměry.

Záměry v ostatních oblastech se vyskytovaly v omezené míře a při nízké preferenci (pořadí).

Z řízeného rozhovoru vyplynulo, že obce vidí společnou spolupráci v rámci mikroregionu především při řešení kanalizace, dále v oblasti cestovního ruchu (cyklistické a turistické cesty), obnově a údržbě krajiny, společné propagaci a řešení společných problémů.

6. SWOT ANALÝZA

6.1. Charakteristika SWOT analýzy

SWOT analýza je standardní analytická metoda používaná k prezentaci analytických poznatků o nejrůznějších objektech zkoumání.

SWOT je zkratka z anglického originálu: **S**trength - silné stránky, **W**eakness - slabé stránky, **O**pportunity - příležitosti, **T**hreat - hrozby.

Její principem je jednoduchá, avšak výstižná a pokud možno vyčerpávající a objektivní charakteristika silných a slabých stránek zkoumaného objektu a jeho možných příležitostí a ohrožení.

V našem případě je zkoumaným objektem mikroregion jako komplexní systém včetně příslušných vazeb vnitřních i vnějších.

Akcentováním silných stránek a naopak důrazem na odstraňování nebo alespoň omezování slabých stránek roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje se dopad identifikovaných ohrožení.

Většina problémů se zpravidla obtížně těžko vtěsnává do jednoduchých formulací, které hrozí nebezpečím schematizace.

Doporučuje se v rámci objektivnosti a pro odstranění problémů (vyjádření podstatných záležitostí a eliminace nepodstatných věcí) komparativní metoda hodnocení tj. srovnání zkoumaného objektu (mikroregionu) se situací podobných objektů.

SWOT analýza je zpracována globálně pro celé území mikroregionu Jizera, se zohledněním vybraných specifík společných pro celé řešené území. Analýza nezahrnuje detailní úzce specifické problémy jednotlivých obcí nebo jejich částí.

Využití SWOT analýzy

- pro identifikaci kritických oblastí
- jako základ pro zaměření rozvojové strategie (koncepce rozvoje) mikroregionu
- jako základ pro formulaci strategických cílů, následně strategických směrů, rozvojových aktivit a opatření
- jako základ pro srovnání pozice regionu ve srovnání s jinými regiony, zejména v soutěži o investice

6.2. Vnitřní analýza

Následující aspekty jsou vztaženy pouze k území mikroregionu – aspekty vyplývající ze širších vztahů a podmínek mimo kompetence obcí a jejich sdružení zde nejsou uvedeny. K těmto patří zejména různé způsoby financování z vnějších zdrojů, nutnost změn některých předpisů a legislativy.

Silné stránky (pozitiva) řešeného území

- Výhodná poloha mikroregionu vůči významným centrům Turnov, Liberec, Mladá Boleslav, Praha
- Dobrá dopravní dostupnost mikroregionu, mikroregionem procházejí rychlostní silnice Praha – Turnov a Turnov - Liberec. K dispozici jsou dvě železniční tratě: Turnov - Liberec a Turnov - Praha.
- Dlouhodobá zemědělská tradice v mikroregionu, příznivé podmínky pro zemědělskou prvovýrobu zejména sadařství a zelinářství v celé oblasti mikroregionu,
- Značná výměra a koncentrace zemědělských pozemků vhodných pro velkovýrobní způsoby využívání (zároveň se diferencovaně jedná o slabou stránku), obhospodařování většiny zemědělské půdy, značná zainvestovanost ZPF funkčními melioračními opatřeními
- Relativní zachovalost složek životního prostředí bez výskytu extrémních jevů (kromě povodňových), nezatíženost krajiny těžbou surovin
- Vhodná poloha z pohledu cestovního ruchu vzhledem k malé vzdálenosti do Českého ráje, Podještědí a Jizerských hor
- Úspěchy obcí Pěččín a Svijanský Újezd v soutěži Vesnice roku, uznávané osobnosti starostů ve všech obcích
- Rozvinutá spolková činnost v obcích a spolupráce obcí se spolky

Negativa (slabé stránky) řešeného území

- Špatný technický stav vodovodů
- Neexistující kanalizace napojená na čističky odpadních vod ve většině obcí mikroregionu
- Sezónně a místně znečišťované ovzduší množstvím lokálních zdrojů znečištění, nedostatečná plynofikace obcí a provozoven podnikatelských subjektů
- Přístup k Internetu je omezený a nedostatečný
- Narušený typický vzhled některých obcí výstavbou panelových domů nebo bytovek v 60. - 80. letech, rozvody elektrického a telefonního vedení po sloupech
- Zanedbané obecní cesty, jako spojnice pro pěší mezi obcemi
- Narušený agrodésign i ekologická stabilita zemědělské krajiny díky velkoplošnému způsobu využívání ZPF a nadměrným honům orné půdy, místně existující erozní jevy
- Nezpracované komplexní pozemkové úpravy (pouze místně jednoduché)
- Vylidňování některých obcí, úbytek obyvatel v produktivním věku
- Omezené finanční prostředky a prostory pro rozvoj ve vlastnictví obcí
- Nevyužívaná venkovská stavení a špatný stav kulturních památek

6.3. Vnější analýza

Vnější analýza se zabývá faktory, které nejsou obcemi sdruženými v rámci mikroregionu přímo ovlivnitelné.

Příležitosti (šance)

- Možnost získání finančních prostředků z podpůrných programů ČR i EU (především SAPARD a z Programu obnovy venkova)
- Rozvoj turistického ruchu v okolí zámku Sychrov a v údolí Mohelky a s ním související rozvoj služeb.
- Možnost rozvoje ekologicky orientovaného zemědělství směřující k zachování krajinných funkcí, alternativní způsob využívání pozemků
- Chov koní a pštrosů v soukromých zemědělských farmách
- Rozvinutí spolupráce s okolními obcemi, které nejsou sdruženy v mikroregionu Jizera - Svijany, Sychrov, Přepeře
- Spolupráce a vzájemná pomoc mezi podnikatelskými subjekty a obcemi a mezi podnikateli navzájem.
- Využití opuštěných a volných původně zemědělských objektů pro rozvoj podnikání
- Rozvoj sportovních aktivit a navázání na tradiční venkovské slavnosti.

Hrozby (rizika)

- Nedostupnost úvěrů, vysoké úrokové míry, nedostatek schopnosti využívat finanční prostředky pro přípravu a realizaci cílů, nedostatek podnikatelského ducha a ochoty ke zdravému riskování
- Úbytek obyvatelstva v některých obcích vlivem atraktivní nabídky okolních měst
- Snižování počtu žáků v základních školách a následná nutnost rušení těchto škol
- Opakované přívalové vody a povodně ohrožující Soběslavice, Svijanský Újezd a Pěnčín
- Upřednostňování produkčního zemědělství před údržbou krajiny
- Nové přerozdělení státní správy neslučitelné se zájmy obcí mikroregionu